

Skrivelse

Den 22 december 2015

Avsändare

Björn Eriksson, ordförande för Säkerhetsbranschen, initiativtagare till Kontantupproret

Mottagare

Registrator, Sveriges Riksbank

Riksbanksfullmäktige: Susanne Eberstein, Michael Lundholm, Hans Hoff, Peter Egardt, Caroline Helmersson Olsson, Martin Kinnunen, Hans Birger Ekström, Anders Karlsson, Roger Tiefensee, Agneta Börjesson, Chris Heister, Catharina Bråkenhielm, Elisabeth Björnsdotter Rahm, Tommy Waidelich, Oskar Öholm, Anne-Kristine Johansson, Olle Felten, Carl B Hamilton, ClasGöran Carlsson, Karin Nilsson, Esabelle Dingizian, Stefan Attefall

Yrkande om att Riksbanksfullmäktige markerar mot bankernas agerande i kontantfrågan

Problembeskrivning

Med anledning av vår skrivelse till Riksbanken ref den 12 november om att Kontantupproret anser att Riksbanken bör ta över ansvaret för kontantförsörjningen i landet, bjöd Riksbanken in Kontantupproret till ett möte för att diskutera frågan. Mötet, som skedde den 17 december, var konstruktivt och vi förstår att Riksbankens tjänstemän arbetar professionellt enligt de riktlinjer som de har att förhålla sig till.

Vår uppfattning är att Riksbanken och Kontantupproret tycks ha en samsyn i många frågor. Vi tycks dela verklighetsbeskrivningen om hur människor blir lidande av bankernas forcerade nedmontering av kontantsystemet. Vi uppfattar det också som att Riksbanken delar vår syn att det är problematiskt att bankväsendet har fått obegränsat inflytande över kontanthantering och att de berörda bankerna kan fortsätta att pressa fram sina positioner utan motstånd.

Riksbanken syns också dela Kontantupprorets åsikt att det är olyckligt att bankerna inte står till svars för den utveckling som nu sker utan medvetet håller sig undan öppen debatt i syfte att kväva frågan.

Vi diskuterade även domen i Högsta förvaltningsdomstolen den 10 december som fastslog att landstingen har en skyldighet att låta patienter betala med kontanter då kontanter är ett lagligt betalningsmedel. Det är svårt, menar vi, att undvika tolkningen att ett legalt betalmedel ska kunna användas i övrig offentlig sektor.

Kontantupproret menar att Riksbanken i kraft av sin unika ställning har en oerhört stor roll i att markera mot bankernas hantering av kontantfrågan. Vi menar att tiden är mogen för Riksbanken att agera eftersom bankerna pressar på utan någon som helst ansats till att ta ett ansvar för konsekvenserna, trots flera löften om motsatsen.

Förslag

Vi framförde på mötet vår uppfattning att kontantförsörjningen är en bred demokratisk fråga som bör hanteras på strategisk-politisk nivå via direktionen eller fullmäktige. Vi uppfattar inte att mötesdeltagarna från Riksbanken sade emot oss.

Kontantupproret har tre tunga önskemål som vi hemställer att Riksbankens fullmäktige ställer sig bakom:

1. Att banker som vänder sig till större grupper av konsumenter åläggs att i någon form hantera kontanter. Det kan ske genom att Riksbanken ställer krav på banker som har ett geografiskt spritt kontorsnät att hantera kontanter. Ett sådant krav finns på bankerna i Norge och det har visat sig fungera väl.
2. Att stötta kommuner som inom ramen för offentlig upphandling kräver att banken som hanterar kommunens finanser också hanterar kontanter, genom att finna praktiska former för hur detta kan ske.
3. Att Riksbanken sätter press på Finansinspektionen att ålägga banker att redovisa sina förluster på kontokortbedrägerier.

Lika mycket som vi värdesätter Riksbankens vilja att föra en konstruktiv diskussion med oss, lika irriterande är det att bankerna undviker att föra någon som helst diskussion i frågan utan fortsätter att ducka. Den hållningen drabbar dock bankerna själva i förlängningen. Kan Riksbanken bidra till att medverka till att bankerna tar sitt förnuft till fånga blir ingen gladare än vi.

Stockholm den 22 december 2015

Kontantupproret:

Märtha Dahlberg, PRO

Wiggo Lindgren, Småföretagarnas Riksförbund

Åse Classon, Hela Sverige Ska Leva

Jan Bertoft, Sveriges Konsumenter

Christina Rogestam, SPF Seniorerna

Birger Svanström, Sveriges Hembygdsförbund

Björn Söderström, Aktiespararna, ordförande, Danderyd

Björn Eriksson, initiativtagare